

"IBERIA EXPRESS"

Terrorismoaren kontrako legea

Abuztuaren 27an argitara du BOEk* terrorismoaren aurkako Dekretu-Legea. Hogei ta bat artikulua ditu, delibero gehigarriak eta azken deliberoak kontatu gabe. Hamahirugarren eta hamalagarren artikulua bi urtetarako onartzen dira. Hain zuzen, artikulua hau* dira, «Fuero de los Españoles» delakoaren 15. eta 18. artikulua baztertzen dituztenak, hau da, etxebizitzaren miaketak* egiteko, eta detentatuak, epailearen eskutara pasatu gabe, egun gehiagotan edukitzeko eskubide berezia ematen dutenak. Agintariak adierazi dutenez, poliziaren ikerketak* errazkiago egin daitezkeen eman da Dekretu-Lege hau. (Joanes Goia)

Solís jauna, oso baikor

Fraga Iribarnerekin egon ondoren, Solís jaunak hala esan du: «Asoziazioen etorkizunaz erabat* baikor* nago». Abuztuaren 27an esan du hau. (Joanes Goia)

FEDISaren ageria

Solisekin egon ondoren, Fraga Iribarnekin FEDISaren* ageria* izenpetu du. Elkarrekin honen egitaraua* eman diren puntuetan, ondoko hau ikus daitezke: 1.º Datozen hilabeteetarako, elkarrekin ekintzen plangintza bat jarzea. 2.º Berehalako baterako, ikasgai bezala, beste batzuren artean, zerak aukeratzea: Hauteskunde* legea eta errepresentagarritasuna, erregionalismoa, Konstituzio erreforma, Estatu Buruzagitzaren segida, zergen* erreforma, hezkuntza* politika eta Sindikatu erreforma. 3.º Gai hauetaz premiazkoak diruditen ikerketa lanak gomendatzea, berehala irtenbide erabaki batzua* eskaini ahal izateko. 4.º Akziodunei, eta berdin gai hauen ikerketan parte hartu nahi duten guztiei, beren lankidetzara eginkorra* eskatzea, zehaztasunik haundienarekin Espainiako gizarte errealitatearen analisi juxtu juxtu bat lor dadin. Gero, argitalpenen edo beste bide egokien bitartez ezaguterazteko. 5.º Madrilen, irailaren* erdi alderako, bilera bat egitea, eta bertan elkarrekin osoaren bilera orokor* berezi baterako deia aztertzea. Bukatzeko, ageriak bi gogoeta* labur egiten ditu: jende asko dago, Espainiako arazoak lege barnean arakatu* nahi dituenik; baina jende horiek ez dute asoziazio politikorik sortu gura, hortarako. (Joanes Goia)

Kataluniako Kongresua

Orain zenbait hilabete, Barcelonako Abokatuen Kolegioak Katalan Kulturaren Kongresu baten asmoa bultzatu eta gidatu du. Hortarako, Kolegioan bertan bildu izan da Katalan Kulturaren Kongresurako Behinbehineko* Idazkaritza, Kongresuaren helburuak finkatu, estruktura moldatu eta asmo guztien albistea* emango duen ageri bat prestatzeko. Prestaketa guztion berri emateko, abuztuaren eman da ezagutzera ageri hori. «Països Catalans» guztietatik eta gizarte maila denetatik jaso dira deiari eman-

dako erantzunak. Kongresuak, batez ere, milurtekoa* bete duten kultura, hizkuntza eta deretxoaren azalpen irmo* bat izan nahi luke. Betidanik Katalunian bizi izan diren edo eta beste lurraldeetatik hara heldu diren guztien bilkura izan gura du.

«Kultura» hitza zentzurik zabalenean ulertu nahi da. Hizkuntzaren, deretxoaren, pentsamentuaren, giza jokabide eta bizimoldeen agerpen bat izanen da Kongresua. Etorkizunean, planteamolde demokratiko bati jarraikiz, edozein Gobernuak segitu beharko dituen kultur politikaren bide ordenatu eta egituratuak* aurkeztu beharko ditu, gutienez, Kongresuak. Kataluniako kulturaren, estruktura desegoki batek sortu dituen hutsuneak ongi ezagutu beharko dira, lehenik. Gero, hori dena jakinki,* erabaki jakin batzutarara heldu behar da, kulturaren normaltasun batera joz, katalan gizarte demokratiko baten barnean kultura horrek bere bidea egin dezan. Kongresuari herri-tar giro bat eman nahi zaio.

Jakingarria da, Kataluniaren etorkizunaz estudio tazuzko bat egin nahiz, Kongresuari eman zaizkion iker sailak ezagutzera: hizkuntza, irakaskuntza estruktura, ikerketa, historia, gizarte egitura,* deretxoa, instituzioak, lurraldearen ordenamendua, ekonomia, osasun estruktura, industria, lurgintza, turismoa, artegintza, komunikabideak, katalan kultura eta herbesteko oihartzunak,* atsedendialak.

Arazo guztiok ez dira bereziki teknik aldetik erabiliko, baizik eta Katalan Lurralde guztietan ukan* dezaketen beren aplikamenean. Kongresua gidatuko duten antolagailu* hauk izendatzen dira aurreplangintza hontan: **Oho-rezko Patronatua** (gaur Katalunian kultur mugimendua daramaten gizon prestuenekin*). **Batzorde Gidaria** (Kongresuari beren lankidetzara eskaini dioten erakundeekin.* Irailaren azkenetan edo bildu beharko luke honek, Kongresuaren aipatutako norabideak onar ditzan). **Batzorde Iraunkorra** (60 lagunek osatuko dute Batzorde hau. Valencia Lurraldetik, Iparraldeko Kataluniatik, Balear Irletatik, Printzipatu* osotik, Andorratik... hautatuak izanen dira Batzorde lagunok). Batzorde Iraunkor hau izanen da Kongresuaren ekingailua.* Beronek eratu beharko ditu aukeratutako langaiak. Lehendakaria eta idazkaria Barcelonako Abokatu Kolegioarenak izango ditu. **Kultur Idazkaritza*** bat ere izango da, aukeratu diren 17 sailtako buruekin osatua, eta Katalan Lurraldeko lau herrialde nagusiak ere (Printzipatua, Valencia Lurraldea, Balear Irlak eta Iparraldeko Katalunia) sartzen direla.

Kongresuaren asmo honek 700 bat talderen atxikimendua* jaso du dagoeneko,* eta milaka eta milaka dira bakarka atxiki zaizkionak. Baina ez dira atxikimendu platoniko hutsak: lurralde eta eskualdeetan ere sortu dira lanerako idazkaritzak. Oso argi ikusi da, Kataluniak bizi bizirik duela bere nortasunaren kontzientzia; eta ez hori bakarrik: nortasun horren alde lan egiteko prest daudenak ugari direla eta indartsu. (Joanes Goia)

Europak ez omen du garbi jokatzeko

Bilboko kazeta batetan, Merkatu Batuen kontrako artikulua bat irakurri dut. Benetan interesgarria. Europak ez omen du Espainiarekin garbi jokatzeko.

Denok dakigu, Espainia-Merkatu Batuaren harremanak ez direla izan oso eztiak. Ez eta sakonak ere. Elkartzeko eta are* gutiago bateratzeko, ez da hitzarmenik* egon. 1962.eko leku beretsuan omen gaude. Hau da: akordio komertzialetan.

Zer gertatzen da, bada? Besteak beste, Espainiak nahi luke hor barne egon. Baina Merkatu Batuak baldintza gogorak jartzen omen dizkio. Europa abusukeria hutsean dabilela diote hemengo batzuk. Merkatu Batuak begi hobeagoekin ikusten omen du Portugal Espainia baino. Zergatik hori? Hemengoan ustez, Espainia hartzaile hutsa ez baina konkurrentzikide ere ba delako. Nekez onartzen dute, politik desberdintasun kontua dabilela tartean. Merkatu Batuko Gobernuak ez dute hemengo politik modua maite. Hori da arrazoin nagusia. Ullastres jaunak berak inoiz aitortua. Eta horrek ez du itzulirik. Politik era hori aldatzen ez den bitartean, Espainiak ez duela Merkatu Batuan sartzerik, hori mila aldiz aldarrikatu* dute europarrek.

Uste dudanez, Espainiako ezkertiarak ere ados daude* hortan. Nahiz eta europazaleak izan, gaurko kondiziotan Espainia sar ledin ez lukete gura, horrela argumentu eta maliobra bide bat gal lezaketelako. (Joañes Goia)

Valenciar politikari batzuren* zenbait eritzi

Euskal Herrian eta Estatuko beste zenbait lurraldetan, nazio arazoei buruz ezjakintasun izugarria nabari* da, «jakintzu» direnen artean hain zuzen. Gure inguruan ari diren talde eta taldeñoen zuzendari eta zuzendarituen artean ere bai.

«Gure inguruko zenbaitekin baino askotaz lehenago egingo nuke nik konbergentzia, valenciar hauekin»

Azken hilabeteotan, valenciar hizkera katalana den ala ez, hor ihardun izan dute. Alde batetik, katalantasunaren alde agertu dira gehienak, Real Academia Española eta Tarancón kardinala tartean direla (hau hangoa baita, Plana Baixa exkualdekoa* hain zuzen); eta beste aldetik, jo eta ke ibili dira «jakintzu» zenbait, ahal denik eta gehien valenciera katalan hizkantzatik bereizi nahiz, haien artean Oltra Moltó Valencia probintziako gobernaria, arabarrek eta gipuzkoarrek ezagutzeko aukera izan zutena.

Gure artean, tamalez*, «Triunfo», «Cambio 16» eta antzekoak bakarrik irakurtzeko aukera edo ohitura dago. Eta aldizkari hauek ez dute honelako arazoetan argi gehiegirik ematen, beren «progre» itxura guztiekin. Ez dute «extra»rik, ganorezkorik* behintzat, eskaintzen. Ez dakite nonbait zenbat nazio dauden penintsulan, ez eta nondik nora dabilzan. Hauxe da «País Valencià»ren kasua. Zenbat euskaldunek dakite beronen katalantasuna?

Jauzika* baino ez bada ere, eta arazo horren aurpegietariko bat erakusteko, Barcelonako «Oriflama» aldizkariak 153. zenbakian agertu duen «taula rodona» edo mahai biribilaren berri emango dugu, zatirik interesgarrienak azalduz. Parte hartzaileak: Francesc de P. Burguera i Escrivà, Laura Pastor i Collado, Josep Guia, Joan Josep Pérez i Benlloch, Vicent Ruiz i Monrabal, Ernest Sena i Calabuig, Vicent Soler i Marco eta Vicent Ventura i Beltran, Valenciar Herriko zortzi politikari edo pentsalaririk bikainenetarikoak.

Lehen galderan aldizkariak hau planteatzen die: «Taronja* i arrós: una falsa imatge del País Valencià», hainbaita sarritan zabaldu den Herri horren irudi erraz eta okerra. Ondoren, industrializatzeari eta «multinazional» deituen arazoaz berba egiten dute. Mediterranioko autobideaz ari direnean, Sena jaunak dio, lehenbizi lurraldearen antolakizuna egin behar dela eta gero autobidea: «Al País Valencià li fa falta un gran esquema director d'ordenació del territori». Uste dut, Euskal Herriari ere horrelako zerbait izugarriro falta zaiola. Niri behintzat ez didate grazia handirik egiten, ez Bilbotik Ebroaldera doan autobidearen nondiknorakoak eta ez Nafarroakoari buruzko duda-mudek.

Ventura jaunak hau dio: «Valenciar Herriak, berbera izan nahi baldin badu behintzat, ezin dezake uka bere katalan naziotasuna».

Josep Guia beste hau: «Bozketa egitea baino lehenago, beste gauza batzu* daude: adibidez, gure hizkuntzaren ofizialtasuna, nolabaiteko autogobernua eta abar. Hau guztiau ez da inondik inora botutara jotzekoa, eman beharrezkoa baizik. Gauza hauk lortu ostean,* bozkatzekoan, Estatuaren azken eraketak eta politikazko gainegiturak* bozkatu beharko lirake. Nork bere eritziak ditu. Nik neuk, gure Herria Printzipatuarekin* eta Balear Irlerekin* mankomunatzea gura izango nuke».

Gure inguruan dabilzan zenbait ezkerlurretzat ongizator hau; baina hemen esaten dena ez dukete* irakurriko, euskara guti irakurtzen baitute, erdal iturrietatik bakarrik edaten dutelarik. Autodeterminatze leloarekin* hasi eta bukatzen dute plastada* batez euskal arazoa, zer eta zertaz, non eta nondik nora, nortzuk eta nola bozkatzeko duten batere zehaztu gabe. Ordua dela uste dut, horiei beste feria batzutan beren merkantzia saltzera joan daitezela esateko.

Horiekin baino askotaz lehenago egingo nuke nik konbergentzia, valenciar hauekin. (D. Amaitermin)

ARANZAZU

Automobilak alokatzeko etxea

Avda. Hurtado de Saracho, 10
(Begoñako gasolindegiaaren ondoan)

Telefonoak: 33 21 10 - 33 33 47

BILBAO-6